

DEBRECZENI SZEMLE

IRODALMI, SZINHÁZI, ZENEI ÉS KÉPZŐMŰVÉSZETI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . . . 12 korona.
Fél évre . . . . . 6 „
Negyed évre . . . . . 3 „
Vidéki előfizetők bélyegköltsége egész évre 2 K.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Simonffy-utca 1 c földszint balra. (Piac felől 3-ik ajtó.)

Hirdetések feladhatók a városi nyomdában Dózsa György könyvelő kezeihez is.

LINOLEUM ÁRUHÁZ. LINOLEUM ÁRUHÁZ

PIAC-U. 58. sz. alá helyeztetett át

Haas Lipót

Linoleum, viaszosvászon s gummiárú gyári raktára.

TELEFON 644.

Elegáns párisi kalapok

GOLDMARK

Szt.-Anna 3. sz. a. üzletében szerezhethők be.

Kérem a kirakatot megtekinteni, hol a legújabb divatu női kalapok láthatók.

Dr. SZTANKAY ABA

gyógyszerész készítményei nem értéktelen háziszerek, de tudományos alapon épült komoly gyógyszerek.

DEBRECZEN, Attila-tér.

Honthin tabletta bélharu s hasmenés ellen világbiru s elfogadott gyógyszer, 1 d. bor 1/20

Eulaxans tabletta a legjobb s legkellemesebb székrekedés elleni gyógyszer. 1 d. bor 1/10.

KAPHATÓ A „NÁDOR” GYÓGYSZERTÁRBAN.

DONOGAN ÉS SOMOSSY
DEBRECZENBEN, KISTEMPLOM-BAZÁR.

Menyasszonyi kelengye. Kész fehérnemű. Női divat és szőnyegáruház.

SZABOTT ÁRAK!! ELŐZÉKENY KISZOLGÁLÁS!!

Hirdessen a Debreczeni Szemlében!

FIGYELEM!

LANTOS CSIPKEÁRUHÁZBAN SAS-U. 4.

Tiszta selyem harisnya minden színben párja . . . 3 korona 50 fillér.

Vendéglős és kávék urak figyelmébe!

Allandó nagy raktár áll rendelkezésükre nálam Reserve, Casinó, Talizmán és Törley pezsgőkől.

Lindenfeld J. Jenő

fűszer- és gyarmatárú nagykereskedésében
Pénzügyi palota. Telefon 79. szám.

IDEÁLIS PERCEK.

A képtárlatból

HALMÁGYI SÁMUEL

női divat nagyáruháza **DEBRECEN, PIAC-U. 32.**

Alapított 1893. évben. 000 Telefonszám 632.

Értesíti a nagyérdemű hölgyközönséget, miszerint tavaszi újdonságai: felöltők, kosztümök, bluzok és aljakban már megérkeztek. 0000 Ugyszintén

Oriási választék francia ruhák és pongyolákban. 0000 Costümök mérték utáni vállalata.

Szolid olcsó árak. 000 Előzékeny kiszolgálás.

Nagyobb vételek folytán legújabb divatu

gyapju szöveteket

férfi ruhára és legfinomabb női costüm szöveteket mesés olcsó árekban ajánlja

Domán és Kurz

posztó nagykereskedő. — Debreczen, Piac-utca 49. sz. Főpostával szemben.

Maradékok féláron. ++++ Maradékok féláron.

Gyógyárúk, vegyszerek, gummiárúk, kötszerek, gazdasági és állatgyógyászati cikkek nagy raktára a

Központi Drogéria

DEBRECZEN,

Piac-utca, Városház-épület.

Angol és francia illatszer különlegességek.

Nem fáj a feje másnap ha

Littke pezsgőt iszik

MEGNYILT A
„NAGY” PENSIO
PIAC-UTCA 59. (Steinfeld-palota.)

Érdeklődőket szívesen lát, valamint bővebb felvilágosítást ad a

Bocskay **KABARETJE** diskkrét
Béla **KABARETJE** műsorral.

Az **ANGOL KIRÁLYNŐ** szállodában
szombaton és vasárnap fellép:

GÖNDÖR AURÉL

mint első zsidó honvéd tüzér.

B. RÓNAI ICZA

kuplé énekesnő.

HARMAT ILONA

színművésznő.

GEIGER IRMA

táncművésznő, a Király színház v. tagja.

IVÁNYI SÁNDOR

a nagyváradi BONBONIÉRE komikusa.

BOCSKAY BÉLA

kabaret művész.

RONETTI NÖVÉREK

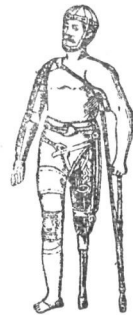
Fregoli zsánerű táncművésznők.

Zongoraművész és hangversenyénekes:

ERDÉLYI ADOLF.

Szinre kerülnek a legújabb kuplék, szatírák, kis bohóságok, tréfák.

Helyárak 3 korona, 2 korona és 1 korona.

KEZTYÜK, KÖTSZEREK
BETEGÁPOLÁSI CIKKEK LEG-
NAGYOBB VÁLASZTÉKBAN:

Schön Sándor

kesztyű, kötszer- és orvosi
műszertárában

Piac-utca 26. sz. előtti barakból áthelyezett Piac-és Csapó-utca sarkán lévő volt Kalmái-féle üzlet-helyiségbe a BIKÁ-SZÁLLODÁVAL szemben. ++++

MATTONI-FÉLE

GISSHÜBLER

TERMÉSZETES ÉGVÉNYES
SAVANYUVIZ.

Teljesen új, minden kényelemmel ellátott modern uri otthon, bentlakók és átutazók részére.

EBÉD-ÉS VACSORA ELŐFIZETÉSEK. Ebéd 12—2-ig.
Vacsora fél 8—9 óráig. **TELEFON 11—64. szám,**

„Nagy” Pensio

Tisztességes kereset nők számára.

Ez az a jelszó, mellyel most idült meg egy mozgalom „Kézimunka-háziipar“ meghonosítására Debreczenben. A mozgalmat megindította s annak szolgálatába állott egy csapat urinó, akik a legönzettelenebb érzésektől indítva, óhajtanak segédkezet nyújtani mindazon nőknek, akik anyagi helyzetükön javítani szeretnének. Hogy mennyien vannak ilyenek — mindnyájan tudjuk.

A sok sulyos gazdasági csapás, a már-már muló, de hatásaiban bizonyára még évtizedekig érezhető pénzválság, nyomasztóan nehezedik városunk és környéke lakosságára, szinte osztálykülönbség nélkül, s ennek enyhítésére meg kell kísérelni mindent s nem szabad lekicsinyelni a kis női segítőtársat: a *tüt* sem. A kereslet külföldön a magyar kézimunkák iránt óriási. (Hazánkban is nagy a kereslet, de a fehérenműiek diszítésére szolgáló himzések nagyrésztét külföldről hozzák be, — nálunk nem lévén elég nagy az előállító-képesség.) Egész magyar vidékek, hol ezt az ügyet pár áldozatkész urinó és férfi kezébe vette, megszabadultak a kézimunka-háziipar által a szegénységtől és nem remélt jómód virágozott fel bennük.

Épen ez a példa buzdította fel itt is a hölgy-csapatot arra, hogy a kézimunka-háziipar megteremtését megkísérelje.

Kezdetképen a Svetits-leánynevelő-intézet az ügy rendelkezésére bocsátja *hetenként kétszer (hétfőn és csütörtökön délután 3—5-ig)* egyik tantermét és kiváló tanerőit, akik a jelentkező nőket *teljesen ingyen és tekintet nélkül vallásfelekezetiükre*, megtanítják különféle kézimunkák elkészítésére.

A kész munkák jövedelme — a készkiadások leszámításával — teljességében a munkásnőé, kinek igyekezetétől, gyorsaságától függ, hogy mennyit kereshet. A kézimunkák anyagáról a vezetőség gondoskodik s ez fizeti ki elkészülése után azonnal a munkát.

Amint a munkásnő megtanult jól egy kézimunka-fajtát, otthon dolgozhat, anélkül, hogy egyéb kötelességeit el kellene hanyagolnia. És épen ezért áll nyitva ez a kereseti forrás mindenkinek. Azok, kik erős munkára képtelenek, ablakuk mellett ülve foglalkozhatnak kézimunkával, mely minden nőnek kedves és tarthatják maguktól távol kellemes időtöltéssel a gondokat. A szemérmes szegények nagy csapatja szegyenkezés nélkül dolgozhat olyan munkákon, melyeknek jövedelme biztos elhelyezés folytán biztosított. A fiatal anya gyermeke bölcsője mellett ülve, énekelgetve, szórakoztató, izléses munkával gondoskodhat alvó kis esőppségéről.

A felvételnél, mely ugyancsak a *Svetits-intézetben* hétfőn és csütörtökön délután 3—5 óráig történik, egyelőre előnyben részesülnek azok a jelentkezők, akik már némi gyakorlottsággal bírnak kézimunka terén s hamar képesíthetők tökéletes munkára s annak mind szélesebb körben való tanítására, terjesztésére.

A mozgalmat indító hölgyecsapat terve és vágya az, hogy ez a kézimunka-ipar mind jobban és jobban — a környék falvaira, városaira is — kiterjedve, kiváló debreczeni művészeink segélyével, majd egészen önállóan jellegzetessé váljék s hirt, elismerést szerezzen magának és jómódot Hajdu megyének.

Kérjük Debreczen egész, de főleg női társadalmát, pártolják ezt az igazán szép jövővel kecsegtető ügyet és adjanak minél több megrendelést kézimunkákra, — a szerényebb és egészen szegénysorsu nőtársakat buzdítsák erre a minden nőnek való, sok gondot enyhítő munkára.

KRÓNIKA.

Ujházy Ede az apjáról.

Ujházy Ede, a magyar színművészet nagy mestere tudvalevőleg debreceni születésű. Édes apja Ujházy dr., orvos volt, akire még sokan emlékeznek Debreczenben s aki fiával, alig 15 évvel ezelőtt történt kalála előtt néhány évvel békült ki valahogyan.

Ujházy most írja memoárjait s abból közöljük ezt a Debreczent nagyon közelről érdeklő részt.

— Először éltem mint színész uri életet a kolozsvári Nemzeti Színháznál, hova a színház akkori igazgatója Fehérvári szerződtetett *negyven pengő* gázsira kóristának. Kiruházkodtam, jó társaságokba jártam, nagyobb szerepeket is kaptam. Szóval vig nobilis életet kezdtem már élni, midőn ismét egy felhő jelentkezett vidám napjaim felett. Sor alá kerültem, legelőször s akkor éreztem igazán, mi mindent kell itthagynom, ha elvisznek a császár katonájának. Napokig tépelődtem, hogy mitévő legyek, majdnem beleőrültem a gondolataimba és mégsem tudtam beletörődni abba, hogy egy szép napon itt kell hagynom Tháliát, a jó kollegákat, a kitünő társaságot és mennem kell pár esztendőre, hogy ott katonáék fojtsák belém a művészi ambíciót!... Nekem borzasztó volt még a gondolat is; se nappalom, se éjjelem, egész napon át bolyongtam az erdőben és még társaságba se jártam. Nagyon fájt a szívem, pedig babám se volt, akit ott kellett volna hagynom. Végre a sok tépelődés közepett egy nagyszerű ötletem támadt.

— Irok az apámnak — gondoltam, — hátha megszán az öreg s kiviszi azt, hogy a gonosz fiát dobják ki a sor alól?!

Azon mód hozzá is fogtam a lavéliráshoz, a másodikhoz, amióta megszöktem hazulról. Magam is restelkedtem, meg a lelkiismeretem is megszólalt:

— Hékás, — sugta ott belül valami — hát csak akkor jut eszedbe az otthon, amikor szükséged van valamire?

Mert hát igaz, két év alatt az egyik levelem pénz miatt iródott, a mostani pedig a bőröm miatt... De azért elküldtem a levelet, amire szintén nem kaptam választ, — mint a legelsőnél — pedig ugyancsak rettettem a bizonytalanságtól... Azonban nem sokáig, mert leirat érkezett hozzám, amelyben arról értesítettek, hogy nem kellek a császárnak... Ezt mind az én szegény, jó atyámnak köszönhettem, mert hát ő járta ki valahogyan, magas összeköttetései révén, a kiszabadtásomat.

A Kuk. leiratra ugyancsak lett nagy dinom-dánom. A korcsmába, — de már akkor uri korcsmába, — beinvitáltam a színészkollegáimat és egy hangos ricsaj közben megünnepeltük a végleges szabadságomat.

Villamos **soványító**-kurák

(degrassator) megkezdődtek. Előjegyzéseket elfogad a Simonffy-utcai VIZGYÓGYINTÉZET. Prospektus. Telefon 12 - 64. A VIZGYÓGYINTÉZETBEN MINDENFÉLE KURÁK ALKALMAZTATNAK.

Tehát így kerültem ki a katonáéktól. Mondanom sem kell, hogy nem feledkeztem meg jó szüleimről, akiknek mindent köszönhettem. Még aznap este a dinomdánom után, borizü hangulatban leültem és irtam nekig egy-két hálatelt sort; még a végére oda is tettem:

— Ha már ilyen jó szívvel van hozzám édes szülém, bocsássa végre már meg azt, hogy színész lettem! Irjanak egy-két sort, amiben megnyugtálnak további szeretetükről és én biztosítom, hogy ha bár színész vagyok, de sohasem hozok majdan szégyent a család fejére...

Mikor bezártam a levelet, még könyeztem is... Először szökésem után. — ez volt a legelső és legutolsó érzékenyülésem a családi melegség elvesztésén... Azután soha többet nem jött köny a szemembe az elhagyott otthon miatt! Megkövesedett a szívem, begyöpesedett a lelkem, mert hazulról senkinek se volt hozzám egy vigasztaló szója se! Még erre a könnyel áztatott, átérzett, vágigsirt levélre se válaszolt az apám. Fagyos volt a szíve, sohasem tudta megbocsájtani közepső fiának a színművészetet.

Kolozsvári színészkedésemből ez a hét maradt a legszomorubb emlékemnek. — Bánatos voltam nagyon, lehangolt és igyekeztem elfelejteni hozzátartozóimat. Timár Sándor színészkollegám — aki később a pesti Nemzeti Színház tagja lett, — áldott jó, baráti lelke vigasztalt, megszeretett Szász Gerő református pap barátom és Papp Miklós újságíró, a kis debreceni Szabó Pepi férje. Mert hát a véletlenség úgy hozta magával, hogy az a leányzó, akinek a családjánál nevelődött belém gyerekkoromban a művészet iránti hajlam, éppen Kolozsvárra került férjhez. Össze is hozott az urával, akivel később testi-lelki jó barát lettem s így én a színész, ő az újságíró, meg Szász Gerő a református pap elválhatatlan jó pajtásokká szövetségünk. Családi fészkekben vacsorára csaknem mindennap hivatalos voltam s a kedves, aranyos napok örökké emlékezetemben maradnak.

Hej, de gyönyörű kulturélet volt akkor Kolozsváron. Az első, a legelső város, ahol nem éreztették velem a színész voltomat, ahol nem tekintették cigányoknak Thália papjait, ahol megértették és megéreztek a művészetet. Tudós, pap, gentry, újságíró, színész mind egy társaságba jártunk s ez a kulturált társasélet egészen átgyurt, átalakított bennünket színészeket. Nem a léhaság volt az éltető erőnk, hanem a komoly tudomány, művészet és irodalom s így a kolozsvári színészek ugyan csak rácaffoltak az ország többségének kis hitére. akik a színésznepet olyannyira lebecsülték.

HOGY TUDNÁD?

A Debreczeni Szemle számára írta *Endrődi Sándor*,

*Hogy tudnád, mi vagy énnekem?
Hisz magam is csak érzem.*

*Szelid, nyugatmas őszi tájon
Keresztül száll egy árny, egy álom,
És amint lassudan
Mellettem elsuhan
S megérint lengé ködruhája:
Emlékszem eltűnt ifjuságra,
Nyíló rózsákra, zengő dalra,
Illatra, mely még nincs meghalva,
Színes ábrándok szárnya meglegyint
És szívem dobog, él megint.*

*Hogy tudnád, mi vagy énnekem?
Hisz magam is csak érzem.*

*Már már borul az őszi ég,
Mindent belep a terjengő sötét
S aláhagyatlík éltem napja
Az ismeretlen sivatagba...
Csak egy sugár reszket még alkonyán,
Csak egy virág a rózsafán
Egyetlen dal sir ajkamon,
Egyetlen köny ég szememen —
Ez a tied, megváló fájdalom,
Utolsó szerelem!*

Ottó élete és halála.

A Debreczeni Szemle számára írta: *Ambrus Zoltán*.

Nálunk, a külső városban, csütörtökön és pénteken szeretnek meghalni az emberek, hogy vasárnap lehessen a temetés. Mert a vasárnap munkaszünetje épp úgy hozzá tartozik a temetés díszéhez, mint a fáklyafény, meg a muzsika. Mit ér a leggyönyörűbb temetés is, ha nincsen közönsége?

És pénteken egész tolakodás van, hogy ki haljon meg előbb. A legügyesebbek úgy intézik a dolgot, hogy az ő temetésükre vasárnap délután háromkor vagy négykor kerüljön a sor. Ezek a gála-temetések.

Ilyenkor a gyászoló gyülekezet megszaporodik a kiránduló közönséggel. A halottat, a többi szobaur kívánságára, leviszik a lakásból az utcára, ha lehet: Kálvária-térre s mialatt a kíséret átlépked a sineken, a villamos illedelmesen várakozik. A pap jön, lát és győz; aztán Szent-Mihály lova megindul a kőbányai temető felé. A gyászoló gyülekezet gyalog követi; az egyleti omnibusz csak a dekorum kedvéért bukácsol a menet után. De a halottas kocsi mellett fáklyások lépdelnek s odább a veteránok zenekara *Dom Sebastian* gyász-indulóját fujja.

Némelyik halottnak a kedves nótáit is eljátszák. Végre elérte, hogy egyszer kimulathatja magát.

Az emberek különböző okokból halnak meg. A legtöbbben pusztá kénytelenségből. Nálunk, a külső városban, nem így van. Nálunk sokan azért halnak meg, mert nem tudnak okosabbat tenni; mások időtöltésből, a legtöbbben a szép temetésért.

A temetés az egész külső város öröme. Az esküvő már csak kevesek mulatsága, mert az esküvő drága. A vőfélyek sokat esznek s a kétlovas kom ortáblík megfizetetik azt az időt is, amikor az ember nem ül a kocsiban. Az esküvőt rendszeren egy-egy könnyelmű pillanat s nevezetesen: nagyobb foku heveny alkoholmérgezés szokta megelőzni a vőlegény részéül.

Az esküvő inkább csak a gyerekek egy nagyobb-szabású karácsonya s az élet három nagy momentuma közül egyes-egyedül a temetés az, amelynek ünneplését át szokás adni a nagy nyilvánosságnak. Mert ha az esküvő ritka és szűkkörű, a születések dolgában már éppen a legnagyobb homály szokott uralkodni.

Mi például azt hittük, hogy Ottó a negyedik emeleten lakó esztergályos-legénynek a fia. Ez a hiedelem nem volt minden alap nélkül való, de kiderült, hogy az esztergályos-legény nem volt Ottónak az apja, sőt kiderült az is, hogy az öreg asszó y is csak mostoha anyja volt Ottónak. Ottó úgy maradt rá az elsőből, aki nem tudni honnan hozta.

Igen hamar készen leszek Ottó életének az elbeszélésével. Mint nálunk, a külső városban már egyáltalán szokás, Ottó is csak a halálával tett szert némelyes nevezetességre.

Nem rajta mult szegényen, hogy nem sikerült

mesen hasznossal miképen lehet összeegyeztetni. Megtudtuk pedig a sportünnepély alkalmából azt is, hogy Magyarország legjobb súlyemelője debreczeni ember és pedig: *dr. Pethő Pál* rendőrfogalmazó. Ő tartja ugyanis egyedül a 145 kilós súlyemelés rekordját, ami nagyon megnyugtató reánk, gyöngye bicepszü emberiségre nézvést. Így legalább nyugodtan alhatunk, vagy kóboroghatunk a sötét éjszakákon, mert nagy lelki megnyugvás azt tudni, hogy rendőrhatalóságunk nemcsak az erélyt, hanem egyben az erőt is képviseli. És eszünkbe jutnak azok az idők, mikor Végh Gyula bátyánk idejében nem a rendőrség egyik tisztviselője, hanem a hajdani kisuju-tcai csavargó-világ kenetlen homloku fejedelme, Orvos Gyurka, képviselte az erőt és tartotta a rekordot a súlyemelésben, két-három rendőrt is „odamázolva” félkézzel a falhoz.

— **Fráter Erzsí** ugy látszik, jól imádkozott a nap-sugaras időért. A májusi esőzés megállott a debreczeni jótékony nőegylet áldozócsüti-törtői ünnepélyére s a nagyerdőn pompásan sikerült a multság valamennyi része. A szépségverseny is lefolyt, valóságos képviselőválasztásnak is beillő korteskedéssel. Igazságos azonban csak részben lehetett, miután a sok szép leány közül nagyon soknak kellett volna első díjat nyerni. Mert hogy egyformán nagyon sokan voltak nagyon szépek. Hogy a jótékonycélra begyűlt összeg arányban áll-e a pompás hangulatok nagyságával, az a jövő titka.

* **Hull a májusi eső**, egyaránt mosva el a nagyerdei port a májusi multságok hangulataival együtt. A két gyermeknapon is több ezer koronákat fullasztott bele a zsebekbe, mély szomorúságára az elhagyott gyermekeknek s nagy öröme az elhagyott gyermekek apjainak. Ha azonban a hozzáértőknek hinni lehet s megfelelő módon a június pedig kevés esőt hoz, akkor biztató kilátásokkal tekinthetünk a jövőendő terméseredmények elé.

(—) **A vendéglősök, kávéosok** is megmozdultak a héten, hogy Debreczen jövő évtizedeire olyan szabályrendeletet alkosson a város, amely egyetemi város művelt közönségének és szakiparának egyaránt megfelel. Nagyon valószínű, hogy az ipar- és kereskedelmi kamara kiváló egyéniségű főtitkára; *Szávay Gyula*, aki az ezen ügyben megindítandó tárgyalásokat vezetni fogja, minden befolyásolással nélkül is befogja látni, hogy a vendéglősök, kávéosok és szállodások által követelt reformok minden tekintetben megfelelnek a modernül fejlődő kor kívánalmainak. Nem csak az önző érdek vezeti a szakipar debreczeni képviselőit, mikor a záróra eltörlését kéri, hiszen ma már társadalmi berendezkedésünk, vasuti forgalmunk, éjszakai munkások, zenészek, nyomdászok ellátása megköveteli, hogy egész éjszakán keresztül nyitva tartassanak egyes kávéházak s a forgalom ne hajtassék a roszhírű éjszakai házak karjai közé. Viszont a női-kiszolgálás ellen is jogosan lépnek fel a szaktársak, akik védik a most már szakiskola utján nevelt pincérek jogos érdekeit. Nálunk a női kiszolgálás nem a feminizmust szolgálja, hanem éppen azt, ami ellen a feminizmus küzd, az erkölestelenséget. Hogy a külön rendőrdíjak eltörlése mennyire kívánatos, azt *Rostás István* rendőrfőkapitányunk maga is jól tudja. Ő aki modern szellemben bámulatos módon formálta át rendőrségünket, maga is felszólalt a közgyűlésen az ellen, hogy a vendéglős, kávéos hátáról, mint a mesebeli rókáról két bőrt nyuzzon le az adózást intéző hatóság. Különbben is ilyen külön díjazást a világon, — nem csak az országban, — sehol sem ismernek. Meg vagyunk győződve, hogy az iparkamarai javaslat mindazon anomáliákat orvosolhatni kívánja, amelyek immáron nem méltók sem Debreczenhez, sem annak fejlett, modern szakiparához.

A Zenekonzervatórium tanítvány-hangversenye.

A folyó hó 17-én tartott két tanítvány-előadáson ismét mintegy 50 tanítvány előhaladásáról számolt be P. Nagy Zoltán iskolája, kik közül 12 gyakorló osztályos, 5 kiművelési osztálybeli s királyi zeneakadémiai előkészítő játszott a középosztályba járókon kívül. A középosztályból különösen kitűntek: Materny Berta, Löwinger Gitta, Szabó Ella, Zeleznik, Nagy Béla, Bálint Ilonka, Vermes Irén, Körner Leona, Beck Rózsika, Jármy Margit, Katona Irén, Székely Hajnalka, Német Olga, Szenes Emma, Kertész Rózsika, Lovász Margit, Nagy Ilonka, Kun Judit, Spangl Margit, Kriston Zsuzsa, Kinkinday Erzsike, Német Mariska, Beck Jozefa, Somossy Ilonka, Tóth Béla és Trnka Rózsika. Nagy sikere volt még Appelshoffer Máriának a kiművelési osztályból. Nagy feltűnést keltett az akadémiai előkészítő négy kitűnő növendéke: Batáry Berta, Róth Ilonka, Surányi Olga és Thamássy Annuska. Mindkét hangversenyen nagy és előkelő közönség volt jelen.

— **Balthazár mester** a magyar bűvészet tőzsgyökereken eredeti képviselője megint ellátogatott hozzánk s három előadást rendez a színházban és pedig ma, szombaton délután és este s holnap, vasárnap este. Balthazár az egyetlen kifogástalanul magyarul beszélő bűvészünk s egyetlen mestere a bűvészkedésnek Magyarországon. Lapunkban közzétett hirdetésére felhívjuk lapunk olvasó közönségének figyelmét.

— **A Bocskay Béla** vezetése alatt álló orfeum-társaság általános elismerés mellett vendégszerepel az Angol királynő kellemes kerthelyiségében. Ma szombaton és vasárnap új műsor s újabb szereplők fellépte. Ajánljuk olvasóink figyelmébe a derék művészgárda mai s holnap vasárnapi előadásait.

!!! **Márkus Jenő** vendéglője egyre népszerűbb lesz. Amint egy kis jó idő kerekedik, nyomban elfoglalja a szellős, de nem léghuzatos passage-kertben az asztalokat a közönség. Kellemesebb nyári szórakozó helyiséget el sem lehet képzelni, esténként pedig cigányzene mellett szórakozhatik a közönség.

— **Bookmaker iroda Debreczenben.** A 23 év óta fennálló és a legjobb hírnévnek örvendő Horner budapesti cég fiókirodát nyitott városunkban. A bookmaker irodahelyisége Piac-utca 41. szám alatt, a Lusztig-féle házban van s működését már megkezdte. Elfogad az összes bel- és külföldi versenyekre startfogadásokat és a főbb versenyekre előnyös fix fogadásokat. Halmozott fogadások köthetők, Double és Triple eventek stb. A hézagpótló intézmény élén Horner Arthur áll, aki kiváló szakember s emellett teljes garanciát nyújt a vállalat elsősorúsága mellett a debreczeni sportbarátoknak. — Telefon 10—11.

*
Janátka Alajos kereskedelmi és műkertészeti telepe a Szoboszlói-úton. (Virágüzlete Debreczen, Piac-u. 59. sz. Telefon 8—44. Telefon-telep 10—46.)

IRODALOM.

Pósa Lajos jubilál.

Lehet, hogy a modern versírók fiatal gárdája nem tulajdonít nagyobb fontosságot a Pósa Lajos költői működésének. Pedig mikor még ők nem jöttek nagy harci készségekkel s a troubadourok ujszerű hangjaival, mikor még csak dőngetni kezdték a „nyugatisták” a halhatatlanság kapuit, már akkor egy tisztos mult állt a Pósa Lajos háta megett. Igazi magyar lelke ott élt a Dankódalokra szerzett versekben, hazafias költeményei lelke-

sítették a mult évtizedek ifjúságát. De legfőképen több gyermek-generációt nevelt fel a haza-, a szép-, az irodalom-művészet szeretetében.

Most 40-ik jubileumára készülnek. Az ünneprendező-bizottság vezetését a magyar irodalmi tudományos és közélet olyan férfiai vették kezükbe, akik csupán nevükkel biztosítják az ünnep méltóságát és fényét.

Beöthy Zsolt, Herczeg Ferenc, Hermann Ottó, Bárczy István és más jeleseink emlékeztetik a magyar közönséget, hogy hálás tisztelettel és áldozó elismeréssel tartozik Pósa Lajosnak, ha nem egyébért, legalább azért, hogy immár évtizedek óta látja el a magyar gyermekvilág százezreit romlatlan érzésű, tiszta magyar nyelvű dalokkal, mesékkel. A tiszteletet és elismerést a rendező-bizottság úgy akarja kifejezni Pósa Lajos iránt, hogy ezer meg ezer aláírással telt albumot kíván neki átnyújtani és hogy mindenik aláíró egy-egy koronával járul hozzá ahhoz a nemzeti jutalomhoz, amely az élete alkonyához közeledő költőnek gondtalan éveket biztosítana.

A rendező-bizottság a debreczeni Csokonai-körnek is küldött ilyen albumlapokat, amelyeket a kör első sorban a maga tagjainak mutat be aláírás végett, de aláírást és a nemzeti jutalomhoz egy-egy koronával való hozzájárulást szívesen fogad a Csokonai-kör titkári hivatala (Állami reáliskola) Pósa Lajosnak minden tiszteletjével.

Az aláírók névsorát a helyi lapokban is közöljük, azonkívül az országos bizottság is kellő formában nyugtatni fogja az adományokat.

(-) **Ibsen „Trónkövetelők“-je.** Ibsennek ezt a maga nemében páratlan, hatalmas drámáját most mutatta be a Nemzeti Színház nagy sikerrel. A nagyszerű dráma Ibsen drámái közül egyike az örökbecsűeknek és a világ drámairodalmának egyik gyöngye. A Nemzeti Színház nagyszerű és irodalmilag szinte kivételes eseményszámába menő bemutatója aktuálissá teszi a nagyszerű drámát könyvalakban is. A Trónkövetelők könyvalakban, magyar fordításban, már régebben, egy esztendője megjelent a Gömöri Jenő szerkesztésében és az Athenaeum kiadásában megjelenő népszerű Modern Könyvtárban, a könyvtár „Teljes Magyar Ibsen“ sorozatában és ebből a könyvalakjából került a darab most diadalmasan a színpadra. Örömmel és megnyugvással kell megállapítani azt a kivételes sikert, amelyet a Trónkövetelők, a dráma mostani színrekerülése előtt, már a Modern Könyvtárban könyvalakban való megjelenése révén aratott. Annál becsebb ez a siker, mert egy másik nagy értéket is revalált: a Trónkövetelők nagyszerű magyar fordítását, amely Puskás Endrének, ennek a fiatal tudósnek, a norvég eredetiből készült kongeniális, Ibsenhez mindenben méltó munkája, talán a legnagyobb magyar Ibsen-fordítás; profanizálás nélkül mondható a magyar műfordítás és a magyar irodalom nyereségének és eseményének. — A Nemzeti Színház ugyanebben a fordításban hozta most színre a drámát, amely külsőleg is annyiban hasonlítható Shakespeare nagy királydrámáihoz, hogy szintén királydráma. A Modern Könyvtár vaskos kötetét elfoglaló nagy dráma a könyvtár 537—242. száma. Ára 1 kor. 20 fillér.

ALFÖLDI TAKARÉKPÉNZTÁR DEBRECZENBEN.

Piac-utca 16. szám, saját palota.

Alaptőke 2.400.000 K. Tartalékok: 1.400.000 K. Betétállomány nyolcmillió korona.

Érdekközösségben a Pesti magyar kereskedelmi bankkal.

Üzletágai: Takarékbetétek, csekszámlák. Váltószámítás, törlesztéses és jelzálogkölcsönök. Értékpapírok vétele és eladása, tőzsdei megbízások, hitelevelék bel- és külföldre. Előleg értékpapírokra és árúkra. Saját áruháztár, Safe-deposit (magánletét pénztár).

Affiliált intézetei: Kábeli takarékpénztár r.-t., Náuudvari takarékpénztár r.-t., Hajdunánási gazdasági bank r.-t., Flóktelep Vámospercs.

Hirdetés.

Református egyházunk presbiteriuma közhírré teszi, hogy egyházközségünk választótagjainak névjegyzéke az E. I. t.-cz. 19 §-a értelmében elkészült és ez év május 15-től 25-ig délután 1 óráig az egyház számvevői hivatalában közszemlére kitétetik, hol azt abban az időben, a hivatalos órák alatt, 8 órától 1 óráig bárki megtekintheti, és ellen ez idő alatt az egyházi iktatói hivatalban írásban felszólamlást adhat be, a felszólamlásra hozandó határozat ellen pedig, mely az illetővel írásban fog közölni, ez évi június 5-től 20-ig az esperes urhoz felelbezhethet.

Debreczen 1914. évi május hó 13-án

Dicsőfi József s. k.

Kovács József s. k.

elkészelnők.

főgondnok.

367—1914. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

Dr. Fülöp Ödön debreczeni ügyvéd által képviselt Torma Lajos végrehajthatónak végrehajtást szenvedő elleni 114 kor. tőke, ennek 1913. év okt. 17. napjától járó 5% kamata és eddig összesen 97 korona 84 fill. perköltség erejéig a debreczeni kir. járásbíróóság 1913/V. 6789. sz. kiküldő végzése folytán a végrehajtást szenvedőnél 1914. évi febr. hó 12-én bíróság felül foglalt és 2250 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltét, annak a felül foglaltatök követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek, Debreczenben, Salétrom-utca 30. sz. alatt leendő megtartására 1914. évi május hó 28. napjának délelőtt fél 10 óráját tüzőm ki, amikor a foglalás alatt levő butorok és egyéb ingóságok, amennyiben időközben részfizetés történt, annak betudásával, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1914 május hó 8-án.

Gáll Vilmos,

kir. bírósági végrehajtó.

Werner Sándor üzlete előkelő uri divatoikkok forása!

DEBRECZENBEN, Hungária-kávéház mellett.

Szolid, szabott árak!

Állandó nagy raktár: bel- és külföldi divatos kalapokban, kitűnő minőségű fehérneműekben, valamint szebbnél szebb nyakendő-ujdonságok és minden más férfidivatoikkok nagy választékban.

Piac-u. 55.

APOLLO**MOZGÓSZÍNHÁZ.**Szombaton, május 23-án,
Vasárnap, május 24-én:**!! MÁSODIK ERESZTÉS !!****GÖRE GÁBOR**

bíró bohókás kalandjai.

SZERESNY BAROMEZER.

Szórakoztató történet.

MEGNYILT!**az Arany Bika gőz- és kádtürdő**

Pazar berendezésű fürdő Debreczen város központjában. Bejarat József kir. herceg-utca felől.

E nagyfontosságú közegészségi intézmény létesítésével Debreczen város és Hajdu megye közönségének régi óhaja teljesült. A fürdő a legmodernebb berendezésekkel van felszerelve, köztisztasági és kényelmi tekintetben a világvárosok ily nemű intézményével vetekedik.

Az Arany Bika gőzfürdőjét Glück Sándor személyes felügyelete alatt vezeti, akinek a legfőbb gondja, hogy a közönség igényeit a legnagyobb mértékben kielégítse és a legpontosabb, legelőzékenyebb kiszolgálásban, figyelemben részesítse.

A fürdő a közönség rendelkezésére áll: reggel 5 és fél órától este 7 és fél óráig és pedig a gőzfürdő urak részére minden nap délelőtt 5 és fél órától déli 12 óráig; — a gőzfürdő hölgyek részére ünnep- és vasárnap kivétellel minden délután 2 órától 5 óráig.

5 órától 7 és fél óráig urak részére hideg zuhany.I. és II. osztályu kádfürdők, hölgyek és urak osztálya egymástól teljesen elkülönítve, egész nap rendelkezésre áll a nagyérdemű közönség részére. Amidőn az új gőz- és kádfürdő megnyitását a nagyérdemű közönségnek bejelentem egyben jóakaratu támogatást kérve, kiváló tisztelettel **Glück Sándor.****Ifju és szép lesz Ön is, ha a****Z E I D I J E**

eredeti keleti arccerémet és szappant használja. Próbátégely 80 fillér, Kettőtégely K 1.60, nagy aranytégely K 2.40, szappan K 1, mosópor K 1.50, puder (fehér, rózsás, és créme) á 2 K. Fleur de Roses „Zeidijje” (3 K), egy teljesen ártatlan piros színű rózsafesték, amelyet kiválóan használhatnak sápadt arcú nők. Előnye, hogy az arc mesterséges színet el nem árulja. — Kapható minden gyógyszertárban, drogeria és illatszertárban. Sokszorosan kitüntetve. Utánzattól óva intünk. Egyedüli előállító: Parfümerie Orientale „Zeidijje” G. Proche Brika Bosznia, Főraktár a Török gyógyszer-tárban Budapest.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz
csakis ez a valódi**kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.****Ne tessék elfogadni** Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:**Holczer Emil Zoltán, Budapest, VIII. ker. Szigetvári-u. 16. sz.**
egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az eredeti minőség.
Kapható drogériákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban.**Kapható Debreczenben: STERN ÁRMIN KEFEÜZLETÉBEN**

Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalata.

GAMBRINUS

..... SÖRCSARNOK ÉS ÉTTEREM .....

DEBRECZEN, PIAC-U. 28.

..... A VÁROSI BÉR-PALOTÁBAN .....

A mai kor igényeinek a legdiszesebben modern, világvárosi berendezéssel. Utcái pálmakert a passagében. Páloly rendszer. Nagy gonddal kezelt konyha. Zona rendszerint villásreggeli különlegességek. Speciális delutáni uzsonnák. Meleg konyha éjjel. Havi étkezések a legmértékeltébb áron. Kétféle kőbányai sörök. Pilseni ösforrás (Urquelle). Münchener Paulauer sör. American-bar rendszerű italkimérés. Különleges likőrök poharank nti kimérése. Saját szőlőtelepemen termelt borok kimérése. Tokaji szőlőmön termelt boraim kimérése. Előzékeny kiszolgálásról gondoskodom és kérem a nagyérdemű közönséget, hogy eddigi kegyes partfogásukat ezen új vállalatomnál is fenntartani sziveskedjenek.

MARKUS JENŐ vendéglős.**A VÁROSI SZÍNHÁZ**Szombaton és vasárnap,
május hó 23-án és 24-én**„BALTHAZÁR-EST”**

A bűvészet csodái, utóélettel varázsmutatványok. A perzsa sátor rejtelmek. A kedélyes fogház. A szellemek hangversenye. Hűsbeszélés. — A beszélő babák és a 16 számból álló fényes műsor. ooooo

Mersékeit helyárok. — Kezdeté este 8 órakor. — Vasárnap 2 előadás. Délután fél négy órakor leszállított helyárok.